CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

निर्दोषगुणवल्कावयुगलकैरलंकृतं रसान्वितकविकुवलयकं [illegible] निदंतिसरस्वतीकंठाभरणं वक्ति पुरुषः कः ॥३

श्रीगणेशायनमः श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ अथ चिरंजयति निर्दूतामरसतांजायत्कलंकैस्वंध्वंसंहलयतेचयोसुम
खेमुखासिनींमानसे ॥ दुर्वेद्यमदनाशनाच्चिरमलालोकत्वदीर्घिकासानेत्रत्रयीवरंदपरशोवीरेव सादीयतु १
हंसोविन्मयचित्तचंद्रमणयःसंवर्द्धध्वंसान्नरेसेरिणिनिर्विचारकलिते मांसत्यकारीभवा ॥ उल्लासायविचार
वीचिनिचयालंकारवाणीधेश्चंद्रालोकमयंस्वयंवितनुतेपीयूषवर्षःकवी २ पुन्नागाधलसद्रसैकवसतिः
माहित्यसारस्वतःस्त्रीणांभोधिरगाधतामुपदधत्तेऽयःसमाश्रीयतां ॥ श्रीरस्मादुपदेशकौशलमयंपीयूषमस्माज्ज
गन्नागस्यासुपचक्रेसरयशःश्रीनांगुरस्माद्धुवः ३ नंपर्वीचयेस्योक्तिज्योतिस्तोमेकमंस्तुमः ॥ यंसंश्रित्य
प्रकाशंतेमकुणत्रेणवः ४ नाशंकनीयंपरवेर्मांमतमेतेनदूष्यते किंतुचक्षुर्मांसाक्षीलोकजुलेनेवभूष्यते
५ प्रतिभैवश्रुताभ्यासमहिताकवितांप्रतिहेतुर्बीजंसंवदबीजवत्फलितातामिव ६ निर्दोषलक्षणंवचीसरीति
गुणभूषणासालंकाररसानेकवृत्तिवैचित्र्यभाङ्मयी ७ अंगीकरोतियःकाव्यंशब्दार्थावनकौतो अस्योभयम
तिकस्मादनुल्लंघनलक्षणौ ८ विभक्त्यंतपदंवाक्यं वाक्यंद्वेधाप्रभेदतः सप्तनस्त्रि
धा प्रत्यक्षयोगानियोगयोगाभासेस्त्रिधाद्विमः तेचवाक्यार्थखंडपदाघायत्नक्रमं १० मुद्रतन्मूलसभिन्न

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

युक्तार्थतां

मनेदैर्यौगिकैस्त्रिधा नेचम्भांतिस्फुरत्यांतिकौतेयादित्वरूपतः ११ नाम्निश्रोन्योन्यस्व
न्यविशेषपरिवर्तनात् नीरधिः पंकजंसौधंसागरः भूरुहः शशी १२ क्षीरंनीरधिराकाशं पंकजंतेनसिध्यति विभक्तंतंपदंवामंतद्धोर्थसमन्वितः १३
युक्तानांतांचविनाक्वाऽवामंसहृष्यते वामंचयंडवांचपदमेकमपिक्वचित् १४ धूमवत्वादितियथादेवत्वमंत्रणंय
था वाम्यमेकार्थविश्रांतान्याहुर्वामकंदेवकं १५ महादेवः सत्रप्रमुखमखविध्वेकचतुरः सुमित्रातन्मूर्क्षि प्रणिहितम
तियस्यपितरौ अनेनाराधःसुकविजयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुधयतुमयूखैः सुमनसः १६ इतिविद्यु
वंशंडितजयदेवविरचितेचंद्रालोकेप्रथमोमयूखः १ अथदोषाः स्युश्चेतोविशतायेनसस्तारमरतिमतां।शब्दे
र्थेचकोतेमेषदोषमुद्दोषयंतितं १ भवेच्छ्रुतिकदुर्वर्णःश्रवणोद्वेजनेपटुः संविद्वत्तेव्याकरणविरुद्धंयुतसंस्कृ
ति २ अप्रयुक्तंदेवतादिशब्दे पुल्लिंगतादिकं असमर्थंतुहंत्यादेः प्रयोक्तेगमनादिषु ३ संहितंहंतकांतारेकांतःकुटि
लस्त्रियः निहतार्थेलोहितादोशोणितादैप्रयोगतः ४ व्यनक्त्यनचितार्थंयत्सदमाङ्गस्तदेवतंर ५ इयमद्भुतशा
स्त्रगुरुकेलिकौतुकवानरी निरर्थकंतुहीत्यादेरलोकप्रयोजनं ६ अर्थेविरुद्धमित्यादेर्धदाद्यमवाचकं धत्तेनभस्त
लमित्यनेनहणंतहणेः करैरेकाक्षरंविनाभ्रूक्षादिकंवत्तलादिवत् ७ अश्लीलंत्रिविधंव्रीडाजुगुप्सामंगलात्मना अ
दैसाधनंवायुःकांतानाशेभवेत्कथं ८ व्याहृष्टेमिहसंदिग्धंनद्यांयांतिपतत्रिणः यादप्रतीतंशास्त्रैकगम्यं

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

लोद०

[illegible] शि चेलं मधुनेलित्येमाचित्तनेत्रधिप्रियि मलपिष्टकटीलोष्टगात्रादिग्राम्यमुच्यते १० ने
[illegible] क्षणांचत्रप्रसरादमनोहरं हिमोद्धोरधिक्काजागरेयामिकाःकराः ११ श्लिष्टमर्थीयदीयोर्थोश्लेणि
निश्लेषिमुच्यति हरिप्रियापितवरमग्राहमतिमंवचः १२ प्रविलम्बिधेयांशःसमासपिहितेविधौ विशंतिविशि
१८ यकटाक्षोःकामिनांहृदि १३ प्रथमेधीनदूत्यादिविरुद्धमतिकृत्कृतं अन्यसंगतमुत्तंगहारोभिपयोधरा
१४ रमाधनुचितेवर्णेप्रतिकूलोक्षरंविदुः नमामंगद्जानाभिरावणंरणदारुणं १५ यस्मिन्नुपहतोलुप्तोवि
सर्गग्रहनक्षया कुसंधिपटवासविसंधिन्यपतीद्रुमौ १६ हनहनमनुक्तोपिछंदोदोषश्चकस्मिंचेत् विश
न्नाचनेपश्यांवरंनाद्यानरंमितं १७ न्यूनंत्वत्रेकसंभरनयशःपुंजनभस्तलं अधिकंभवनःप्राब्रूदशय
सिलताफणी १८ कथितंएनरुक्तावाक्यमाश्चर्यालोचना विकृतंदूरविकृतेरेयरुकुंजराःपुरं १९
पतत्रकर्षहीनानुप्रासादिवेयमोत्तरं शंसीधीरंभदंभोलिपाणिरेवसमागतः २० समासपुनरुक्तंस्यादे
षपीयूषभाजनं नेत्रानंदीनुषारशुद्धेर्मेबुधिबांधवः २१ प्रश्नोत्तरपदापेक्षिक्रीडान्त्येषुसस्मितं मा
घारंभस्तुमःशंसुमर्दरंभोरुवियहं २२ प्रभवन्मनयोगःस्यान्नचेदभिहन्त्यः येनवद्धोबुधिर्यस्य

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

रामस्यानुचरावयं २६ द्विषांसंपादमाछिद्यय:प्रहरान्समपूरयत् अस्यानस्थसमासंनविद्धजनमनोहरं २७
मिथ:पृथग्वाक्यपदै:संकीर्णंयत्तदेवनत्र वक्रोक्तिभ्राजतेरात्रि:कांताचंद्रेणराजते २५ ब्रह्मांडत्वघशः पूर
गर्भितंभ्रमिभूषणआकर्णयपयपूर्णासुवर्णकलशायते २६ भग्नप्रक्रममाख्यश्रावनिर्वाहहीनता प्र
क्रमःक्रमएज्यतेत्वामनभ्यर्च्यदेवताः २७ प्रकृतार्थांतरंमुख्येमुख्येनार्थेविरोधकृत् त्यक्तहारमुरःकृत्वा
नीकेनालिंगितांगजा ॥ २८ प्रकृतोर्थोविशेषश्चेन्नविशेषोविशेषणात् विशंतिहृदयंकांताकटाक्षाःखंजन
निभाः २९ कष्टःस्यादविरोधार्थेमक्षमोवार्थसन्निभः व्याहतश्चेद्विरोधःस्यान्मिथः पूर्वापरार्थयोः ३० प
हस्तपत्रैर्मित्रंतेवक्त्रंकेनोपमीयते कुतस्तत्रोपमायस्यपुनरुक्तःसुधाकरः दुष्करमयाप्यसंदिग्धाःस्त्रियो
होनाःक्रमादमी त्वन्मुखःक्रमगच्छेयंनरकंस्वर्गमेववा ३२ एवंमेचुंबनंदेहितवदोस्यासिकंचुकं ३३ त
विद्युत्वतांचंद्रमुखीचंद्रकीर्टियोः ३३ अनौचित्यंकीर्त्तिलांतरंगयतियःसदा प्रसिध्याविद्ययावा
पिनेत्रेत्वंद्विकिंधंमनं ३४ नास्येयंपशपकंदर्पप्रतापधवलद्युतिः केतकीशेखरंशोभोर्धनेचंद्रकलातु
च्यता ३५ सामान्यपरिवृत्तिःस्यात्कुंडलच्छविद्विषोहा विशेषपरिवृत्तिःस्याद्दृतामम चेतसि ३६ द्वौस्तः सह

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

ता सारविरुद्धान्योन्यपरः सी ग्रुक्षाः संतश्चक्षुनयं परंवानजानते ३७ सरोजनेत्रस्यमुखेंदुमवलोकय
तीतिनिश्चितेगोत्रप्रसोनरपुरंदरैः ३८ पदेपदांशेवाक्यांशेवाक्यैकदंशके यथानुसारमध्यहेहोषान्
ग्रुक्तार्थसंग्रथान् दोषमाहितंवृत्तिप्रसंगंविस्तरं निवारयितुंत्रिधादोषंकुर्मुरांतितं ४० दोषोगु
णंवननुतेदोषत्ववानिरस्यति भवतमयवादोषनयत्यजानासौ ४१ मुखंचंद्रेणिंगधतेश्चेनरमश्रुक
रांकुरैः अत्रहास्यरसोद्देशोयस्यत्वंगुणनांगतं ४२ तदुत्थाब्धिसंभूतेकलंकिनाकवीनांसम
यदुष्टोविरुद्धोदोषतांगतः ४३ दधारःमौलिहृदयेदेवेहिमकरांकितं अत्रश्लेषोद्यानेवास्यहीतिनि
र्थकं ४४ महादेवःअत्रप्रसुतमल्लविधेकंतुरः सुमित्रातन्द्रिप्रीतिहितमतिर्यस्यपितरौ द्वितीय
क्षेनासोसुरविजयदेवेनरचिनेचिरंचंद्रालोकेसुरवधुमुखैरुत्सुमनसः ४५ इतिचंद्रालोकेदूषणा
निर्णयोनामद्वितीयोमयूखः २ ॥ अथलक्षणानि । प्रत्यासत्तिरविचित्रार्थेयानिरसरसंगति उषाकांतेनानुगत
ःसूरःशोरियंपुनः १ शोभाव्यातोपियद्दोषंगुणकीर्त्यानिधिध्यते मुधानिंदतिसंसारंकासारियत्रएव्यते २
अनिष्टानोविचारश्चेद्दुष्टार्थनिषेधकृत् इंद्रेयंदिकयंतीव्रःस्वर्योयदिकयंनिशि ३ हेतुस्तत्कावहन्पक्षान्युक्तौ ३

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

कस्यावधारणं नंदुनीकीयमोर्वीग्निःसागरादुत्पितोदहन् ४ प्रतिषेधःप्रसिद्धानामकारणानामनादरः नयुक्तेनभ्रुवो
ःस्यदेनेवदीपानिरूपितः ५ निरुक्तंस्यान्निर्वचनंनाम्नःसत्यंतथान्तं ईदृशैश्वरितैराजनसत्यंदोषाकरोभवान् ६ स्या
न्मिथ्याध्यवसायश्चेदसतीसाध्यसाधने चंद्रांशुसूत्रग्रंथितांनभः पुष्पस्रजंवह ७ सिद्धिःख्यातेषुचेन्नामकी
र्त्तितुल्यतोक्तये युवामेवेहविख्यातौत्वंबलौजैलधिर्जलैः ८ युक्तिर्विशेषासिद्धिश्चेद्विचित्रार्थांतरान्वयात् नव
स्तनीरदःकोपिस्वर्णवर्षियन्मुहुः ९ कार्यकृतोपलंभश्चेद्यापाराद्वस्तुतोथवा प्रसादेतिशीतांशुर्मानछेदा
यंभुरा १० इत्यादिलक्षणांभरिकाव्यस्याहुर्महर्षयः स्वर्णभ्राजिष्णुभालतमभर्तीवमहीभुजः ११ महादेवःस
त्रमेमुखमवविद्येकचतुरःसुमित्रानंदकृत्प्राणेहितमनिर्यस्यपितरौ तृतीयस्तेनासौसुकविनयदेवेनरचि
तेविरंचंद्रावलोकेसुखयतुमयूखःसुमनसः १२ इतिचंद्रालोकेलक्षणानिर्णयोनामतृतीयोमयूखः ॥३
॥ गुणाः॥श्लेषोविघटमानार्थघटमानत्ववर्णनं सतुशब्दःसज्ञातीयैःशब्दैर्बंधहेतावहः १ उल्लसत्तनु
र्यंतीतेजंतेपुलककंचुकैः भीतायासानवत्येवाश्लिष्टाश्लिष्टहरिस्तुभः २ यस्मादंतःस्थितःसर्वःस्वप्नमर्थाव
र्तेन सलिलस्यवस्तुस्वप्रसादनिस्मृतः ३ समतोल्यसमासत्ववर्णद्वैस्तुल्यतोवा श्यामलाकोमलावाला
श्मशरणांशरणांगता ४ संपादिरर्थमाहात्म्यसद्भावात्मना स्यादंतर्विशतायेनगाः मंकुरितंसतां ५ माधुर्य

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

पुनरुक्तस्यवैचित्र्यंचाऽऽतन्वन्नं कुरुयशपश्यकन्याश्चंचलंलोचनांचलं ६ ओजस्व्युक्तिरर्थस्यसंक्षेपोवातिभ
मैतावतः पिंडुहत्वायशःकृत्वावसिःकालमावशत् ७ एकुमार्यमपहृत्यपर्व्योयपरिस्तेनात् सकथाइषतांया
समालेख्यमकल्पवं कउदारतातुवेदग्धमयाप्यत्यन्यप्रत्ना मानंमुंचप्रियेकिंचिल्लोचनांतमुंचय
रंगारेचमसादेचकात्वर्थेव्यक्तिसंग्रहः ९ प्रौढोक्तयुक्ताः कायेनुंसिशौर्यादयोयथा १० तिलकाद्यमिव
स्त्रीणांविदग्धहृदयंगमं व्यतिरिक्तमलंकारमलंकर्मभूषणमित्तं ११ विचित्रलक्षणोव्यासोनिर्वाहःप्रौढिरौचिती श्ल
स्त्रात्यर्थस्योक्तिःसंग्रहेदृष्टिकमदर्शिता १२ महादेवःसत्रमसुखमलविद्येकचतुरःसुमित्रात्मन्किंप्रणिहितमतिर्य
स्त्वंपितरौ चतुर्थीतेनासौसुकविजयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुखयतुभयूखैःसुमनसः १३ इतिश्रीचंद्रालोके
गुणभूषणोनामचतुर्थोमयूखः ४ ॥ अथालंकाराःशब्दार्थयोःप्रसिद्धावाकवेःप्रौढिवशेनवा हारादिवदलंकारः
सन्निवेशोमनोहारः १ स्वरव्यंजनसंदोहवृत्तगंदोहदोहदाः ॥ मौर्जुगुप्सादुष्टत्वेकाछेकानुप्रासभासुराः २ आवृत्त
वर्णसंघटनाहृत्यनुप्रासवहुचः अमंदानंदसंदोहस्वच्छंदायदसंदिरं ३ लाटानुप्रासमभिन्नाभिप्रायापुनरुक्तिता
यत्रयान्नपुनःपदंश्लोकोर्जितंतज्जितंजितं ४ श्लोकस्यार्धेतदर्धेवावर्णावृत्तिर्यदिवक्रवा ॥ तदामता प्रतिमतंस्फुटानु
प्रासतासतां ५ उपमेयोपमानादावर्थानुप्रासदूष्यते । चंदनंखलुगोविंदचरणाद्वंद्ववंदनं ६ पुनरुक्तप्रतीकाश ४

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

नीपस्ते नारुकणलिकंरक्तलतलाटंयस्यासा लक्षाटं मलिकंजोधिरित्यमरः २

पुनरुक्तार्थसन्निभं अंशुकांतंशशी कुर्वन्नंबरांतमुपैत्यसौ ७ आवृत्तवर्णस्तकं गुणकदांकुरंकवेः यमकंप्रथमाधुर्य माधुर्यवचसोर्द्धुः ८ काव्यविन्यवरैश्चित्रं वर्णबंधादिलक्ष्यते तेषाद्यमुच्यतेश्लोकद्वयीसज्जनरंजिका ती कांतिनीवभव त्वङ्लेखावाहुकंदलिका काश्मीरसेकारक्तांघ्रियुक्तंकांतिकाश्रिता १०उपमायत्रसादृश्यलक्ष्मीरुल्लसतिद्वयोः हृदये खलतोरुचैस्तन्वंगीस्तनयोरिव ११उदमेवोदाहरणं उपमानोपमेयत्वेमत्रैकस्यैवजागृतः मृदुरिंदुरिवेत्यादौभवेद्वैधर्म्यमन न्वयः १२ पर्यायेणाद्वयोस्तच्चेदुपमेयोपमामता ।।धर्मौनेयुश्चिरंधीधर्मेवत्त्वयि १३ विख्यातस्योपमानस्यत्रस्यादुपमेयता १४ मुखमित्यादौस्यात्प्रतीपोपमामता १५उपमानतुलीलादिपदाक्षेललितोपमा त्वन्नेत्रयुगलंधत्तेलीलांनीलांबुजन्म नोः ५अनेकस्यार्थयुग्मस्यसादृश्येसत्वकोपमा श्रितोस्मिचरणौविघ्नोर्भगस्तामरसंयथा १६ स्यात्संपूर्णोपमायत्र द्वयोरपिविधेयता पद्मानीवविनिद्रालिनेत्राणासन्नहर्मुवे १७ यत्रोपमानचित्रेणसर्वेषाप्युपरज्यते उपमेय प्रभृतिसत्ररूपनिष्यते १८ समानधर्मयुक्साधारणोपात्तोपाधिरूपकं उल्लसत्सितिम्नःक्षपक्षच्छेदपुरंदरः २सादृश्यकथितसादृश्यंसादृश्यरूपकं उल्लसत्संचशास्त्रेराजतेभुभृरुहः २० स्याद्रूपकंयष्टिरित्येवंविधमाला रूपकं अंगयष्टिनदीसादिरूपितरूपकं २१ परिणामोन्ययोयस्मिन्नभेदःपर्यवस्यति कांतेनवक्त्रारुचिमो प वेकंतरंदधौ २२ वहन्निवेहधौतेयंसोल्लासवदुच्यते।स्त्रीभिःकामःप्रियैश्चंद्रःकांतःशत्रुभिरेसिमः ३अत पमारोपयेनुतप्तापारिणतिः नायंसुधांशुरुदेति व्योमगंगासरोरुहं २४ पर्यस्तापह्नुतिर्यत्रधर्मिमात्रंनिषि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

पार्थानां दातृदेवश्चतुर्भुजः ४० प्रक्रमोऽतिशयोक्तिस्तु युगपत्कार्यकारणे उ०। लिंगंतिसमंदेवंजयाशराश्चपराश्च
ते ४१ प्रसंतातिशयोक्तिश्चयौवीपर्ययतिक्रमे॥ अग्रेसानोगतःपश्चादनुनीतापियेतासा ४२ चपलातिशयोक्ति
स्तुकार्यहेतुमसाक्तिजे यास्यामीत्युदितेतन्वीबलयोमेवदूर्मिका ४३ संबंधातिशयोक्तिःस्यादप्रयोगेयोगकल्प
नं सौधाग्रालिपुरास्यास्यर्यंतिविधुमंडलं ४४ भेदकातिशयोक्तिश्चेदेकस्यैवान्यतोच्यते। अहोअन्येवलावण्य
लीलावालाकुचस्थले ४५ रूपकातिशयोक्तिश्चेदूर्ध्वंरूपकमध्यगं पश्यनीलोत्पलंहन्दानिःसरंतिसिताःशराः
४६ प्रौढोक्तिस्तदशक्तस्यतच्छक्तत्वकल्पने कलिंदजातीररुहःश्यामलाःसरलद्रुमाः ४७ संभावनंस्यादी
त्थंप्रसिद्धेयेसिद्धयेसिक्तंस्फटिककुंभांतः स्थितिश्चेतीक्षतेजलैः सौकिकंचेल्लतांसूतेतस्यध्येस्तेस
मंयशः ४८ वाछितार्थाधिकप्राप्तिरत्नेनप्रहर्षणम् दीपमुद्योतयेद्यावत्तावदुदितोरविः ४९ ३
स्मरणविरुद्धार्थसंप्राप्तिस्तुविषादनम् दीपमुद्योतयेद्यावत्तावन्निर्वाणमागतः ५० क्रियादिभिरने
कंयत्तुल्यतातुल्ययोगिता सकुरंगनिसरोजानिस्त्रीणांवदनानिच ५१ प्राचीनाचलचूडाग्रंविविंतेसुधा
दीधितिस्तुल्यप्रस्तुतानांचनुल्यत्वेसतिदीपकम् ५२ मेधांधुधः सुधासिंधुर्विभर्तिविसुधंभवान्॥ अन्यत्रतेदी
पकंपदभवेदन्यत्रतेदीपकंपदं ५३ दीपादिभूतिभातीदुःकांत्याभातिरविस्त्विषा वीप्सयोरर्थसामान्यम

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

वस्तूपमानता ५४ तत्पेनभ्राजिष्णुप्रभृतिभिरुपमानेनरामते चेद्विंवमतिबिंबवेदृष्टांतस्तदलंकृतेः ५६ स्यान्मल्लप्रतिमल्ल
कल्पोद्भासकृतिः ५६ दृष्टांतेप्येवमेवन्यूर्तिस्तन्मष्टेवदुर्लिपिः॥जातावेकादमानोस्तीहियानाविभाटरी ५७
दीनार्थयोः सदृश्योर्द्वैरारापोनिदर्शना यद्वानुसोम्यतासेयंसुधांशोःकरबलंकता ५८ व्यतिरेकोविशेषश्चेदुपमा
५९ मेयोः ५८ शैलाइवोन्नताःसंतःकिंतुमत्तेभकोमलाः ५८ सहोक्तिः सहभावश्चेद्वासश्चंदनरंजनः ५९ दिगंत
मगंमतस्यकीर्तिः प्रत्यर्थिभिः सह ६० विनोक्तिश्चेद्विनार्थंकिंचित्साल्पतंत्रीनमुच्यते विद्याह्यर्थेपिसाविद्याविनाविन
यंपदं ६१ समोक्तिः परिस्फूर्त्तिः प्रस्तुतेप्रस्तुतस्ययत्॥ प्रयमेंद्रोसुखंपश्यन्कुमुदंवतिचंद्रमाः ६२ खंडश्लेष
पदानांचेदेकंवाक्यमथोतो उच्चैस्तरांकीलयेत्पुंसोभेदाहिनीपतिः ६३ भंगश्लेषःपदस्तोमश्चेद्वचेस्यर्थभंगता
प्रज्ञारामरताकस्यनायोध्येवपुरीप्रिया ६४ अर्थश्लेषोर्थएकस्मिन्नेकोयैस्तंत्रमुच्यते॥कुटिलाःपुष्पमालादीर्घाःक
टाक्षाःकुंतलाश्चतेः ६५ प्रस्तुतप्रशंसास्यात्साप्रस्तुतस्यान्यकार्यकारणसाम्यविशेषादेरसौमताकोमलैःकम
लावासैःकिंकिन्नासदिमुंदरंदृढ्ढ॥ अप्युद्यमेःपरंपुंसांप्रयोतिव्यवसायिनः ६७ भवेदर्थांतरन्यासोनुषक्तार्थंतराभिधाद्यत्
मानधिमतरुकुंरंकिंमहात्मनां ६८ यत्किंचिद्विशेषसामान्यविशेषाःसविकल्पकः सनजिग्येमहांतोहिदुर्धर्षाःस्माधु
एवहर्षकाद्यैः प्रस्तुतेरुक्तपर्यायोक्तिर्विवक्ष्यते॥ २ णान्यकृत्यासविपक्षःपक्षसजनु ७० उक्तिर्व्याजस्तुतिर्नि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

दास्तुतिर्न्यांस्तुतिर्निंदयोः काकस्तोविवेको नयासिस्वर्गपातकिनोपियत् ७१ आक्षेपस्तु युक्तस्यप्रतिषेधोविचारणात् चंद्रसंद्रश्यात्मानमथवा प्रियामुखं ७२ गूढश्लेषो विधौव्यक्तेनिषेधेचास्फुरेसति हरसीतांसुखंकिंतुचिंतयंतकढोकनं ७३ निरोधोनुपपत्तिश्चेत्पूर्वद्वयक्रियादिषु अमंदचंदनस्पंदसुखंछंदयतीतिमां ७४ श्लेषादिभूर्विरोधश्चेद्विरोधाभासतामतः अंधकारिणायेनजगदेतत्प्रकाश्यते ७५ असंभवोपिनिष्पत्तेरसंभाव्यवर्णनं कोवेदगापशिशुकःशैलमुत्पाटयिष्यति ७६ विभावनाविनापिस्यात्कारणात्कार्यजन्मचेत् पश्यलाक्षारसासिक्तंरक्तंवस्त्रंरणद्वयं ७७ विशेषोक्तिरनुत्पत्तिःकार्यस्यप्रतिकारतो नमंत्रमपिधीमंतंनलंघयतिकंचन ७८ आख्यातंभिन्नदेशत्वंकार्यहेतोर्गतिः त्वदुक्तानांनमस्यंगंभीरमेतिभवक्त्रमः ७९ विषमंयद्यनौचित्यादनेकान्वयकल्पनं ।। क्वातिनीवविषाःसर्पाःक्वासौचंदनभूरुहः ८० समसौचित्यतोनेकवस्तुसंबंधवर्णनं अनुरूपंकृतंसचाहारेणकुचमंडलम् ८१ विचित्रंचेत्प्रयत्नःस्याद्विपरीतफलप्रदः नमंत्रिसंतस्त्रैलोक्यादपिलक्ष्मीसमुन्नतिं ८२ प्रथिकंबोधमाधातुंधेयाधिक्योपवर्णनं सयायाद्गंजगत्स्यावाचिमाल्येगुणाः ८३ अन्योन्यंगाममत्रादुपकारःपरस्परं स्त्रियामाशशिनाभातिशशीभातिस्त्रियामया ८४ विशेषणैःविशेष्यस्याधारंविनाप्यनेकवर्णनम् ।। गतेस्तस्यैदिदीपस्यास्तमश्छिंदंतितत्कराः ८५ व्याघातोन्यथाकारितथाकरणमीयतेचेत् ।। येनगत्वीयतेहंतितेजकुसुमायुधः ८६ गुंफःकारणमालायाग्रथ्नाक्रांनकारणैः ।। येनश्रीप्रियात्यागस्तत्कोनविपर्ययः ८७ ग्रंथिर्नानुक्तरीतिर्यत्रैनोरेकावलीमता नेत्रेकर्णांतविश्रांतेकर्णौदोर्मूल

Kashi Maharam Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

कोलिनो ८८ दीपकैकावलोकेनात्यालार्द्रपदमुच्यते ६ सरेणाहृदयेनास्तेनत्वयिकृतास्थितिः ८९ सारोनामपदोक्त
र्थः सामान्यमुत्तरं सारंसारस्वतंतत्रकोवंतन्नधिवल्लवः ९० उदारसारश्लेष्मातिभिन्नोभिन्नतमागुरुः मधुरं
मधुरीयपंतस्मात्तस्मात्कथेवचः ९१ यथासंख्यक्रियार्थश्चेत्क्रमादेकैकमन्विताः ॥ ९२ चतुष्टिन्द्रियच्छत्रंजयरंजयच
ईट ९२ पर्यायश्चेदनेकस्यादेकेनसमन्वयः ॥ ९३ पद्मंमुक्ताफलाचंद्रकामिनीवदनोपमा ९४ स्थितिर्विनिमयोन्यूना
धिकयोर्भिक्षुः ॥ ९५ अन्यैकंसरंमुक्ताकलास्थानस्थयोषितां ॥ ९६ परिसंख्यानिषेधैकमेकस्मिन्वस्तुयंत्रणं ॥ स्नेह
क्षयः प्रीतिषुनस्नांतेषुनतन्मुखं ९७ विकल्पवेलायामुक्तिस्तुल्यविशेषणा ॥ कांतचित्तेधरेवापिकृतंवीतरागतां ९८
भ्रमसामेकसंबंधभाजांमुक्तः समुच्चयः ॥ नश्यंतिपश्चात्तपंतिभ्रश्यंतिभवद्विषः ॥ ९९ समाधिः कार्यहेतूक्तेर्यत्कार्यकारणां
तरसन्निधेः ॥ उत्कंठांचकलयक्षणमासेचमानुमान् १०० प्रत्यनीकंबलवतः शत्रोः पक्षेपराक्रमः जेत्रनेत्रानुगो
कर्णवृत्तालाभ्यामधःकृतो १०१ प्रतीपमुपमानस्यहीनहीनत्वमुपमेयतः दृष्टंचेद्दृष्टमंतरणाः किंपद्मेनकिंमि
दुना १०२ श्लाघ्यान्यमहिम्नाचेद्धोयोन्यत्रवर्ण्यते ॥ तद्भावंधनस्यैवयन्नाम्नामतिमज्जनं १०३ तद्गुणाः स्वगु
णत्यागादन्यतः स्वगुणोदयः ॥ १०४ रागायतेनासौलोकिकांतोधरबिंबवत् १०५ पुनः स्वगुणसंप्राप्तिः एवंरूपमुदाह
नं हरकंठांशुभिर्नीलिमविशेषः त्वयशसाक्षिप्तः १०६ यद्वस्तुनोन्यथारूपंतथात्वेवरूपता ॥ दीपेनिर्वापिते प्यासी

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

कांचीरत्नैरलङ्कृतः १०४ संगतान्यगुणानंगीकारमाहुरतद्गुणं विद्वान्विपरीतमेधशीलत्वसदाशयौ १०५ प्राप्तिसद्भावगुणो
कुर्वेतगुणः परस्परनिधेः कर्णोत्पलनिदर्शनेकटाक्षैर्नीलनीलतां १०६ अवस्थावर्णनेवस्तुगुणदोषसमंयदि स्तोयंतियदिपत्रा
निहानिरमतद्युतेः १०७ प्रश्नोत्तरक्रमोक्तोनुस्यूतमुत्तरमुत्तरं॥ यत्रासौवेतसीपांथस्तत्रेयंसुतरासरित् १०८ पिहितैपरिहृत्तांत
मातुरस्यस्यचेष्टितं॥ प्रियेगृहागतेमातः प्रियातत्यमकल्पयत् १०९ व्याजोक्तिः शंकमानस्यछद्मनावस्तुगोपनं सविप
क्षगृहारामपरागैरस्मिद्धसुरा ११० वक्रोक्तिः श्लेषकाकुभ्यांवाचार्थोत्तरकल्पनं मुंचमानंमानंनेहनंदीहूतिके १११स मंद
अवोक्तिः स्वभावस्यजात्यादिषुचवर्णनं कुरुगौरुत्तरंगासिस्तब्धकर्णेहरीक्ष्यते ११२ भाविकंभूतभाव्यथेसाक्षादर्शनव
र्णनं अलंविलोकयाद्यापियुध्यंतेत्रसुरासुराः ११३ देशात्मविप्रकृष्टस्यदर्शनंभाविकछविः त्वंवसन्हृद्येतस्यासा
स्तंचेद्धरीक्ष्यते ११४ उदात्तमृद्धिश्चरितंश्लाघ्यंचान्योपलक्षणं सानोयस्याभवद्गृहंतद्गजेटिकिरीटिनः ११५ प्र
युक्तिरद्भुतात्यशौर्यादयादिवर्णनं त्वयिदातरिराजेंद्रयाचकाःकल्पशाखिनः ११६ रसभावतदाभासभावशांतिनिवं
धनं रसवत्प्रेयऊर्जस्वित्समाहितमथीभिदा ११७ भावानांमुदयःसंधिःसबलत्वमितित्रयः अलंकारानिमान्सप्तके
चिदाहुर्मनीषिणः ११८ अद्विरेकप्रपूर्णतंतथासंसृष्टिसंकरौ। एतेषामेववैचित्र्यान्नालंकारांतरान्यपि ११९ सर्वे
षांसामान्यलक्षणमिदंप्रतिछंदभिदाभवेत्॥ उपाधिःक्वचिदुन्निद्यःस्यादन्यत्रापिसंभवात् १२० मालापरंपरायेषांसमु
च्चयेलंकृतेमनुष्यभवनंकापिवल्लवीरासंगते॥ इदंपदार्थवाक्यार्थवाक्यार्थस्तदंकेतथा १२१ एतेभजंतिवि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

व्यासास्वभावातिशयात्मकाः १२८ कुत्स्नाप्यशेषकक्षेकोरसन्वर्थविचारणात् प्रायेणामीअलंकाराभिन्नाजातिश्रयोक्तिः ४
वैचित्र्यमलंकारमकारेषुदधाषुपिसाम्यतो वेलक्षण्यंप्रतिपोक्तिप्रतिभातिमुखेषिव॥अलंकारेषुतथ्येषुमध्यनास्यामनीषि
णांतर्वाचीनभेदेषुनाक्रान्तायोध्यतां १२५ महादेवःसत्रप्रमुखसुखविद्येकचतुरःसुधिंत्रातस्यक्तिप्रणिहितमति
र्मुदंपितरे॥चतुर्थःसेकोयंसुकविनयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुखयतुसमग्रःसुमनसः १२६ इतिश्रीचंद्रालो
के पंचमोमयूखःसमाप्तः॥अथरसाः आलंबनोद्दीपनात्माविभावः कारणंद्विधा॥कार्यंनुभावोभावस्तुसहा
योव्यभिचार्यपि १ रतिर्देवादिविषयाव्यंजनाद्भावनामतां॥सिलन्मलयजालेपसूवालार्द्रविकाशयत् २ कायेनाद्येचका
र्यंचविभावाद्यैर्विभावितः॥आस्वाद्यमानैकतनुःस्थायीभावोरसःस्मृतः ३ रत्यास्वाद्यःस्थायिभावात्मावल्लभादिविभावि
तः आलंब्योद्दीप्यनुषाभ्योविनासंचारिभिर्युतैः ४ अनुभावैःकटाक्षाद्यैर्व्यक्तोभावोरतादिकं॥संभोगोविप्रलंभश्च
शृंगारोद्विविधोरसः ५ हास्यस्थायीरसोहास्योविभावाद्यैर्यथाक्रमम्॥वैरूप्यफुल्लगंडत्वावहित्थाद्यैःसमन्वितः
दृष्टश्रुतीष्टविप्रयोगाद्भुतानन्दादिभिःक्रमात् विभावाद्यैर्युतःशोकस्थायीस्यात्करुणोरसः ७ क्रोधस्थायी
रसोविभावाद्यैःसमन्वितः॥मात्सर्यहसनिष्ठ्यूतमोहाद्यैर्यथाक्रमम् ८ उत्साहाख्यस्थायीभावः प्रभावादिविभा
वभृत्॥वीरोनुभावैःस्थैर्यौग्र्यधैर्यवैर्यादिभिर्युतः ९ व्याघ्रादिभिर्विभावैस्तुदृष्टेवितायनुभावकैः॥भावैर्मोहा
दिभिर्युक्तोभयस्थायीभयानकः १० स्थायीजुगुप्सावीभत्सेविभाव्याद्यैर्यथाक्रमम्॥जनिष्येक्षणानिष्ठ्यूति ८

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

तिमोहाद्याः संसृताः क्रमात् ११ प्रभुतोत्विस्मस्थायीभावादिकविभाववभूः ॥ १२ भीत्याद्यनुभावोयंस्तंभादिव्यभिचारिकः १३ निर्वेदस्थायिकः शांतः संसंगादिविभावभूः ॥ स्तंभादिकानुभावोयंस्तंभादिव्यभिचारिकः १४ रतिर्देवादिविषयास्तंत्रिचव्यभिचारिणः ॥ वेद्यमानानिगद्यंतेभावाः साहित्यवेदिभिः १५ सर्वेसाधारणप्रेमप्रभ्रम्यादिस्वरूपया ॥ अनौचित्यारसाभासाभावाभासाश्चकीर्तिताः १५ भावस्यशांतिरुदयःसंधिःशबलतातथा ॥ काव्यस्यकांचनस्थैवकुंकुमंकांतिसंपदे १६ ॥ अथरीतयः ॥ आतुर्यसप्तमंचमध्येष्टरुष्टादिभिः ॥ समासः स्यात्पदैर्नस्वात्समासः सवैथापिच १७ पांचाली किंचलाटी गौडीयाचयथारसम् । वैदर्भीचयथासंख्यंचतस्रोरीतयः स्मृताः १८ मधुरायांसमाक्रांतावर्गेष्याः पंचमैर्निजैः ॥ लकारश्चलसंयुक्तोहस्वव्यवहितोरणौ १९ रेफाक्रांतावर्षियणाषष्ठवर्गीयपंचमाढ्यते । कपाक्रांतस्तवर्गीयः स्यात्सोष्मायांतकर्महता २० सर्वैरूर्ध्वैःसकारस्समवर्गैरफ्यसंवैथा रहोर्द्वैधातुसंयोगः परुषायांशषैस्तनः २१ लकारोन्यैरसंयुक्तोलघवोद्यमयारसाः ललितायांतथादिष्याभद्रायामितिवृत्तयः २२ अंगभंगोल्लसल्लीलातरुणीस्मरतोरणम् । तर्कचातुर्यरम्योक्तिप्रायोत्कटधियांहृदा २३ वीप्सोत्सर्धैर्मुहुराद्रैर्हीजह्रेकशरूषम् ॥ ललनारभसंधत्तेघनाटोपेमहीयसि २४ महादेवःसदेशंसुखमंखविद्योकचतुरः सुचित्रानंदकृत्प्रीतिहितमतिर्यस्यपितरौ । सुषष्ठस्तेनासौसुकविजगदेवेनरचिते चिरंचंद्रालोकेसुखयतुपरंसूरिसुमनसः २५ इतिचंद्रालोकेषष्ठोमयूखः । इतिभेदेस्त्रिभिर्युक्तास्त्रोतोभि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

विजानती भारती भाति सं भीराङ्कुरिता मुखालङ्कृतिचेत् १ सा मुख्यं विदधानाया: स्फुटमर्थान्तरे गिर: कथास्तूवलोलाप्याव्य
पाश्यंजनात्मकः २ प्रविवक्षितवाच्यस्याद्वौभिदौवाच्यनेवचेत्।अर्थान्तरसंक्रमितमसंलक्ष्यक्रमम् ३ द्वौविवक्षितवा
च्यस्यलक्ष्यक्रमात्मकौ॥ चत्वारिंशद्युतेकेनभेदाः षड्ढानयोः क्रमात् ४ त्रिधाशब्दार्थतदुभयशक्तिजन्मास्फुटक्र
मः रसभावतदाभासप्रमुखस्तस्फुटक्रमः ५ वस्त्वलंकारयोर्व्यक्तिः शब्दाद्यैश्शब्दशक्तिजौ।अर्थशक्तिसमुत्थ
स्यभेदाद्दशतधा ६॥ चत्वारोवस्त्वलंकारमलंकारस्तुवस्तुयत् अलंकारमलंकारोवस्तुवस्तुव्यनक्तियत् ७ व
स्तुः कविनिबद्धस्यकवेर्वाप्रौढिनिर्मितः स्वसिद्धोवायंजकेर्थश्चत्वारस्त्रिगुणास्ततः ८ शब्दार्थोभयशक्तेरेकः स
चवाप्येकसंभव्यः पदैकदेशवर्णावयवदेष्वपि प्रबंधेचेतिषोढासोरसाद्यास्फुटक्रमः ९ एषुसप्तदशस्वे
कंपरित्यज्यास्फुटक्रमम् प्रेषेऽशावद्गुणीकृत्यवीक्ष्यपदाश्रयात्।प्रबंधेपि हादशस्युरर्थशक्तिमुचोभिदः
१० द्वात्रिंशद्वा दशैकः षट्सवैसंकलितध्वनेः भेदास्तुरंकपंचाशत्संभिन्नास्तुसहस्रशः ११ वक्तृसूत्तंवोधयितुं
यंसंवक्तुरभीप्सितम्॥ स्वांकुरितमतद्रूपत्वयमुच्छलितेगिरः १२ कांश्चित्साधारणाः कश्चिदासंक्ष्यप्रतिबोधितः
कश्चित्तटस्थः कश्चिच्चनोधितप्रतिबोधितः १३ इत्येवंवोद्धवैचित्र्याद्वक्तृस्फोटंचतुर्विधं उपेक्षानिरुद्धाभ्यांचद्वि
धास्वांकुरितंमतं १४ भूतादिकालभेदेननिरुद्धः स्यादनेकधा अनेनापिप्रभेदेनव्यक्तिर्द्वेधाविजृंभते १५ नानाप्रभे

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

दानियताक्वचिन्मकरणादिना अर्थेर्थमन्वयंव्यक्तिताच्यव्यपणमिष्यते महादेवःसत्रप्रमुखमखविद्यैकचतुरःसुमि
त्रातभक्तिप्रतिहितमतिर्यस्यपितरौ प्रपन्नस्तेनासौसुकविजयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुखयतुमयखःसुमनसः १८ इतिश्रीचंद्रा
लोकेसप्तमोमयूखः ॥ यंद्यन्यमानंमनसःस्तोमिस्यायसनोध्वनिः ग्रन्यथातुगुणीभूतव्यंग्यमापतितित्रिधा १ व्यक्त एव
क्वचिद्व्यंग्यः क्वचिदर्थस्वभावजः ॥ क्वचिच्चारुतरस्यागेसविसुंचतिचारुताम् २ अग्रूढंकलयेदर्थंतरसंक्रमितादिकम् ॥
विस्मृतः किमयांनाथसत्वयाकुंभसंभवः ३ अपरांध्यरणादेश्चेदंगमन्यद्रसादिकम् हाहामकुचकाश्मीरलिप्तंभिन्नमु
रःपुरैः ४ तथावाच्यसिध्यंगंनोरथोवारिधेर्यथा संश्चित्यतरणिंधीरास्तरंतिव्याधिवारिधिं ५ अस्फुटंस्फुटनयोरत्र
कोकसादृश्यवन्मतम् ॥ कुंकुमाक्तंस्तनद्वंद्वंमानसंममगाहते ६ संदिग्धंयदिसंदेहोदेर्ध्याद्युत्पलयोरिव संप्राप्तेनय
नेतस्याःश्रवणोक्तंसभ्रमिकाम् ७ तुल्यप्राधान्यमिंदुत्वमिववाच्येनसाम्यभृत् ॥ कांतेत्वदाननरुचाम्लानिमेतिसरोरु
हम् ८ असुंदरंयदिव्यंग्यंस्याद्वाच्यादमनोहरम् ॥ सरस्यामीलदंभोजेचक्रःकांतांविलोक्यते ९ काकुस्थप्रणतो
धीरोध्यमाद्यनुरावणः ॥ इत्यष्टधागुणीभूतव्यंग्यमंमीकृतंबुधैः १० महादेवःसत्रप्रमुख,मखविद्यैकचतुरःसुमि
त्रातभक्तिप्रतिहितमतिर्यस्यपितरौ प्रपन्नस्तेनासौसुकविजयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुखयतुमयखःसु
मनसः ११ इतिचंद्रालोकेष्टमोमयूखः ॥ प्रथमलक्ष्याःसुखार्थस्यविवक्षायांएवंवाचीचरूढितः ॥ प्रयोजनाद्वा
र्थंवदंतीलक्षणामता १ प्रस्फुटंचार्थनिष्ठत्वात्तटस्थात्तद्विधा लक्षणीयस्वशब्दस्यमीलनामीलनाद्विधा ल

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

सत्तासन्निधासिद्धसाध्यसाध्यांगभेदतः प्रस्फुटाप्रस्फुटप्रभेदेनप्रयोजनमपिद्विधा॥विदुःस्फुटंतटस्थत्वादर्थगत्याद्वि
धाबुधाः२ लक्ष्यलक्षकनिष्ठत्वादर्थसंस्त्यमपिद्विधा॥लक्ष्यकस्यस्फुटंयत्रसाक्षिवत्सत्तालक्षणा३अस्फुटस्त्वतटस्थ
त्वलक्ष्यस्यत्वंमुख्यच अन्यासिद्धनुतियक्तःशक्तिनःसाचनुविधा ४ढुंढुरेवेनतद्वक्त्रमुक्तंबोलक्ष्यतेमुखे॥प्र
तीपवर्द्धयेत्यत्रतटस्थंमंगलोदयः ५ पदोयंदग्धदुग्धादौस्फुटंनास्तिप्रयोजनम्॥अस्तंस्फुटमित्यादौलक्ष्यस्य
मतिहत्यता ६ अभिमुख्यात्सन्निधानात्तथाकारप्रतीतितः॥कार्यकारणभावाच्चवाच्यवाचकभावतः ७
इत्येवमादेःसंबंधात्किंचान्यस्माच्चनुव्यथात्॥साहश्यात्स्वयथान्यादैपरीत्यात्क्रियान्वयात् ८ सारोपाध्य
सानाख्येगौणशुद्धेपथक्पथक्॥गौरंसाध्यवसानंस्यादितुरेवेदमीदृशम् ९ प्रस्फुटंसारोपमुद्दिष्टंमर्मयुधेत
त्तितीदृशम्प्रस्फुटंसाध्यवसानंस्यादायुरेवेदमीदृशम् १०उपादानेपणेहारेद्वेधान्येनुतिषद्विधा कुंताविशतिगं
गायांघोषोनिवसतीतिच॥११लक्ष्यलक्षकवैशिष्ट्यावैशिष्ट्याद्विविधापुनः स्वरूपंकार्यमस्तंविधास्थिरतरध
नम १२ तथासंहनुतयाभेदभिन्नाचकुत्रचित् सौंदर्यंतेवकंदर्थःसाचमर्त्तिमयीरतिः १३ शब्देपदार्थेवाक्यार्थेसंख्या
यांकारकेयथा॥लिंगेचेयमलंकाराकुरबीजतयास्थिता॥ महादेवःसत्रमसुरवमरविद्वेकचतुरः सुमित्रानभश्चक्रि
मालिहितमतिर्यस्यपितरौ नवमस्तेनासोसुकविजयदेवेनरचितेचिरंचंद्रालोकेसुरवयतुमयूरवःसुमनसः इतिचं
द्रालोकेनवमोमयूरवर्षः॥धर्मैकंचिसुरस्कृत्यप्रायःशब्दःप्रवर्त्तते यथार्थेस्यष्टमाचख्युशब्दस्तामभिधांविदुः१ जा

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

गुणोनक्रियया वस्तुयोगेनसंज्ञया निर्देशेनचमन्यंतेषड्विधामधिधांबुधाः २ गौर्नीलः पांचकोदंडी छित्रः कंसद्रुतिक्रमात् ॥ कथंहिनौद्विकःसारिनरकुंचसमाश्रितम् ३ नयोगादेरायतनंनसंकेतनिकेतनं ॥ दृत्यानिर्देशशब्दोऽयंमुख्यया स्वाभिधायया ४ पीयूषवर्षप्रभवंचंद्रालोकमनोहरम् सुधानिधानमासाद्यप्रीयध्वंविबुधामुदम् ५ जयंतिया ज्ञिकश्रीमन्महादेवांगजन्मनः ॥ सकलपीयूषवर्षस्यजयदेवकवेर्गिरः ६ महादेवः सत्रप्रमुखमखविद्यैकचतुरः सुमित्रानंदाख्यप्रणिहितमनिर्येसपितरौ ॥ प्रणीतस्तेनायोसुकविजयदेवेनदशभिश्चिरंचंद्रालोकेसुखयतुमयूखैर्दशदिशः ७ इतिश्रीपीयूषवर्षपंडितश्रीजयदेवेनविरचितेचंद्रालोकालंकारेअभिधास्वरूपाभिधानोनामप्रथमोमयूखः १० ॥ समाप्तोयंग्रंथः ॥ २८१ रामायनमः श्रीरामानुजायनमः ॥

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust.

Kashi Maharaja Collection, Ramnagar Fort, Varanasi